

Kipu palliatiivisessa hoidossa – Pintaa syvemmälle

- Rakenne:
  - Kaksi seminaaripäivää etäopetuksena (4.12.2020 ja 22.1.2021), ennakkotehtävät, alkutentti ja oppimistehtävä.
- Kokonaislaajuus: 24 t
- Opettajat: Prof. Eija Kalso (EK), Dos. Reino Pöyhiä (RP), LT Tarja Heiskanen (TH), PsT Reetta Sipilä (RS)
- Järjestelyt ja osallistujien ohjaus: Prof. Juho Lehto (JL) ja Prof. Tiina Saarto (TS)

Ennakkotehtävät: 4 t

- Oppimistavoitteena on perehtyä ja palauttaa mieleen kivun mekanismien, taustojen, arvioinnin ja hoidon perusteet, jotta osallistuja voi seminaaripäivissä omaksua edistyneitä seikkoja ja osallistua keskusteluun.
- Videoluennot (20-30 min./Luento)
  - Kivun mekanismit ja taustat (EK)
  - Kipupotilaan arviointi ja diagnostiikka (RP)
  - Kivun hoidon perusteet (TH)
- Kirjallisuus
  - Käypä hoito -suositukset (Duodecim)
    - Kipu
    - Palliatiivinen hoito (Kivun osalta)
  - Kalso E ym. Kipu (Oppikirja), 5. painos, Duodecim 2018
    - Luku II:
      - 6. Kivun fysiologia ja mekanismit
      - 8. Akuutti ja krooninen kipu
    - Luku IV:
      - 11. Kipupotilaan kliininen tutkiminen
      - 12. Kliinisen neurofysiologian tutkimusmenetelmät kipupotilaan tutkimisessa
      - 13. Psykologisen arvioinnin lähtökohdat
      - 15. Kivun lääkehoito
      - 16. Puudutukset ja neuroablatiiviset menetelmät
      - 18. Fysioterapeuttiset menetelmät
      - 19. Psykologiset menetelmät
    - Luku VII:

- 26. Neuropaattiset kivut, päänsärky ja kasvokivut,
Luku IX:
  - 48. Iäkkäiden kipu
- Luku XII:
  - 49. Syöpätauteihin liittyvä kipu
- Ennakkomateriaalin evaluaatio (alkutentti)
  - Sähköinen monivalintatentti ennakkomateriaalista (EK, RP, TH, JL)
  - Tentti tulee olla hyväksytty ennen 1. seminaaripäivää

1. Seminaaripäivä 4.12.2020 (etäyhteyksin): 8 t

- Lääkehoidon edistynyt käyttö: 4 t (sisältää kahvitauon)
  - Opioidien farmakologian ja käytön kysymyksiä palliatiivisessa hoidossa – Riittävätkö ”suositukset”? 60 min. (TH)
  - NSAID ja parasetamoli: mekanismit, käyttöaiheet, vasta-aiheet, erityispiirteet syöpäpotilaan hoidossa. 30 min (EK)
  - Neuropaattisen kivun hoito. 30 min (EK)
  - Mitä jos? 60 min.
    - Potilaalla on munuaisten tai maksan vajaatoiminta (TH)
    - Potilas on iäkäs (RP)
    - Lääkkeet eivät tehoa (EK)
  - Kipulääkityksen käytännön haasteet - määrääminen, vasteen seuranta, säilytys ja hävittäminen. 15 min (TH)
  - Keskustelu aamun aiheista. 30 min (EK, RP, TH)
    - Seminaarin aikana mahdollisuus kommenttien kirjoittamiseen
- *LOUNAS 30 min*
- Ei-lääkkeelliset ja kajoavat hoidot: 3,5 t (sisältää kahvitauon)
  - Kipupsykologin näkökulma. 60 min. (RS)
  - Lääkkeettömät menetelmät palliatiivisessa kontekstissa. 45 min (RP)
  - Kajoavat hoidot (puudutukset, neurokirurgia, palliatiivinen kirurgia). 45 min. (RP)
  - Keskustelua iltapäivän aiheista. 30 min. (EK, RP, TH, RS)
    - Seminaarin aikana mahdollisuus kommenttien kirjoittamiseen
  - Oppimistehtävien ohjeistus 15 min. (EK, RP, TH, JL, TS)

Oppimistehtävä: 4 t

- 3 sähköistä potilastapaustehtävää (EK, TH, RP)
  - Jokainen kurssilainen ratkoo potilastapaukset pilottikoulutuksen sähköisellä alustalla (Moodle) ja tekee kirjallisen selvityksen potilaan hoidosta sekä tapauksesta esiin nousevista lisäoppimistarpeista.
- Keskustelualue Moodlessa (auki koko kurssin ajan)

- Jokainen osallistuja tuottaa kysymyksiä ja kommentteja alueelle
- Opettajat vastaavat osittain suoraan keskustelualueelle ja osittain näistä koostetaan materiaalia 2. seminaaripäivään
- Videoluennot* x 2-3 (keskeisistä ongelmista)
  - EK, RP, TH (Aiheet määräytyvät kurssin kuluessa)

2. Seminaaripäivä 22.1.2021 (etäyhteyksin): 8 t

- Potilastapaustehtävien purku 3 t (sisältää kahvitauon) (EK, RP, TH, RS)
  - "Mallivastausten" esittely, tärkeimmät kysymykset ja paneelikeskustelu 3 x 1 t
- Miniteemat 1 t*
  - Ei-maligni kipu palliatiivisella potilaalla (RP)
  - Kannabis (EK, TH)
  - Ketamiini (EK, TH)
- *LOUNAS 30 min*
- Keskustelualueen yleisimmät kysymykset/ongelmakohdat 1 t (EK, RP, TH, RS)
  - Kommentointi asiantuntijoiden toimesta
  - Käsityksiä ja väärinkäsityksiä - Esimerkkinä deksmedetomidini
- Milloin konsultoida kivun hoidon erityisasiantuntijoita? 30 min (TH)
- Miniteemat jatkuvat 1,5 t*
  - Suun kipu (TH)
  - Keuhko- ja sydänpotilaan kipu (RP)
  - Päihdeongelmaiset (TH)
- Loppukeskustelu 30 min. (EK, RP, TH, RS, JL, TS)

*Miniteemoja ja seminaaripäivien välissä olevia videoluentoja voidaan muokata opiskelijoilta tulleiden kysymysten ja palautteen perusteella seminaarisarjan aikana